

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Tid:	Onsdagen den 5 april 2023 kl. 09:00-10:50	
Plats:	Beslutandelista	
Beslutande:	Charlotta Westerlund (S), ordförande Solveig Granberg (C), vice ordförande Ari Leinonen (S) Mehrana Bassami (S) Alireza Mosahafi (M) Linda Lotare (V) Maria Lindvall (L)	
Övriga deltagare:	Se sidan två	
Utses att justera:	Solveig Granberg	
Sekreterare:	<i>Digital signatur</i> Tomas Jakobsson	§§ 12-15
Ordförande:	<i>Digital signatur</i> Charlotta Westerlund	
Justerare:	<i>Digital signatur</i> Solveig Granberg	

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott
Sammanträdesdatum: 2023-04-05

Anslaget har satts upp:

Anslaget tas ner:
Förvaringsplats: Stadsledningskontoret, nämndskansliet

Underskrift: *Digital signatur*
Olov Häggström

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Tichaona Dumba Maphosa (S)

Joline Göttfert (M)

Tobias Holmbom (V)

Mariam Salem (MP)

Josefin Gustafsson (M)

Tjänstemän

Annika Dalén, jämställdhetsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

§ 12

Diarienum: KS-2020/00605

Jämställdhetsutskottets yttrande över fördjupad översiktsplan för Täfteå

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att godkänna yttrande över fördjupad översiktsplan för Täfteå.

Ärendebeskrivning

Planförslaget visar på förutsättningar för hur Täfteå kan utvecklas i framtiden och möjliggör för fler människor att ta del av de kvalitéer som Täfteå erbjuder. Ambitionen är att lyfta och stärka Täfteås befintliga värden och samtidigt möjliggöra för en utveckling av byn och på så vis öka potentialen för utbyggd service, ett varierat utbud av boendeformer och kollektiva resmöjligheter. Planförslaget innehåller bland annat områden lämpliga för framtida bebyggelse, natur- och rekreationsområden som kan utvecklas och tillgängliggöras, jordbruksmark som en viktig resurs och verksamhetsområden för näringslivets utveckling. Förslaget fokuserar på utveckling av en attraktiv, fungerande och trivsamt livsmiljö där närheten till de stora landskapsrummen står i centrum.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet ser positivt på tillskapande av förutsättningar för möjligheter att leva olika typer av liv i Täfteå. En blandad bebyggelse och blandade upplåtelseformer samt god tillgång till kollektivtrafik är möjliggörare för detta och båda dessa saker lyfts som viktiga i fördjupningen för Täfteå. Det är positivt att det i handlingen lyfts att jämställdhetsarbete ska vara en del av arbetsprocessen ex. vid genomförande av dialoger (avsnitt 1.5, s. 7) Här hade det varit intressant att ta del av mer detaljerad statistik ex. gällande kön och ålder i redovisningen av genomförda dialoger (avsnitt 4.6, s.38) för att se om målsättningen har genomslag i genomförandet.

Beslutsunderlag

Fördjupning för Täfteå, granskningshandling februari 2023

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Hanna Jonsson, fysisk planering

hanna.jonsson@umea.se

§ 13

Diariernr: KS-2022/00217

Jämställdhetsutskottets yttrande över motion 3/2022: Fokusera på kärnuppdraget; Nasteho Osman Lander (V)

Beslut

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige

att anse motionen besvarad.

Reservation

Linda Lotare (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om att bifalla motionen.

Ärendebeskrivning

Nasteho Osman Lander (V) yrkar i motion 3/2022:

att det anställs administratörer på övergripande nivå för att sköta vikarieanskaffning och inköp av förbrukningsvaror för de verksamheter som idag saknar detta,

att tekniska nämnden ansvarar för och bekostar samtliga städ- och underhållsuppgifter som idag utförs av skolans personal,

att tekniska nämnden stärker upp IT-avdelningen så att de även ansvarar för vikariers digitala verktyg.

Motionären menar att personal inom för- och grundskolan alltmer behöver utföra arbetsuppgifter som inte ingår i deras profession som exempelvis beställning av förbrukningsvaror, vikarieanskaffning eller vissa städuppgifter. Detta innebär att personalen i mindre utsträckning får

möjlighet att arbeta med kärnuppdraget – bedriva undervisning av god kvalitet och erbjuda en trygg barnomsorg – utifrån sin yrkesroll.

För- och grundskolenämnden föreslår att anse motionens första att-sats besvarad och tekniska nämnden föreslår att avslå motionen. FGN lyfter bland annat en pågående översyn kring administrativt stöd till skolor och förskolor med syfte att minska arbetsbelastning så att rektorer och pedagoger ska kunna fokusera på kärnuppdraget. Även samverkan med teknik och fastighet är identifierad som en prioriterad arbetsmiljöaktivitet. TN hänvisar i sitt svar till de servicenivåer som är fastställda av nämnden för att säkerställa en god service gällande städningen i kommunens lokaler.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Begreppet illegitima arbetsuppgifter används för att beskriva sysslor som faller utanför en yrkesrolls arbetsbeskrivning eller kunde ha undvikits med en annan arbetsorganisation. Forskning visar att de illegitima arbetsuppgifterna upplevs som stressande och har negativa hälsoeffekter. De tenderar även att minska den tid av arbetet som ägnas åt de legitima arbetsuppgifterna, exempelvis kontakt med elever.

De studier som gjorts i Sverige visar att det främst är kvinnodominerade människonära yrken, som inom skolan och vården, som drabbas av illegitima arbetsuppgifter. I en studie av chefers organisatoriska förutsättningar i kommuner från 2017 (Corin, B. & Björk, L.) uppskattade chefer att illegitima arbetsuppgifter tog mellan 7 och 19 procent av arbetstiden i anspråk, det vill säga upp till nästan en arbetsdag i veckan. Chefer i funktioner nära kärnverksamheten, exempelvis rektorer, uppgav i högst utsträckning att de hade illegitima arbetsuppgifter och kvinnliga chefer i högre utsträckning än män. En rapport från Sveriges chefsorganisation Ledarna (2020) visar liknande siffror, som att i de mest kvinnodominerade verksamheterna är det 60 procent som anger att de dagligen eller varje vecka har arbetsuppgifter som de undrar över om de alls skulle behöva göras eller kunde göras med mindre ansträngning om saker och ting var annorlunda organiserade, en långt högre andel än i mindre kvinnodominerade verksamheter. I Arbetsmiljöverkets senaste arbetsmiljöundersökning (2019) framgår det även att anställda framför allt i kvinnodominerade branscher - vård, omsorg och utbildning - utsätts för

höga krav i kombination med liten egen kontroll, vilket är en känd stressfaktor som kan leda till psykosociala påfrestningar och besvär.

Jämställdhetsutskottet ser de frågor som lyfts i motionen som relevanta, särskilt i relation till de kvinnodominerade verksamheterna inom för- och grundskolenämnden och välkomnar den översyn som pågår inom FGN kring detta. Detta kan med fördel kopplas även till tilläggsuppdrag 2022:27 som bland annat rör förutsättningarna för hur medarbetarnas inflytande kan öka i Umeå kommun över arbetets organisering.

Beslutsunderlag

Motion 3/2022

För- och grundskolenämndens yttrande

Tekniska nämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Solveig Granberg (C), Maria Lindvall (L), Charlotta Westerlund (S) - Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad)

Alireza Mosahafi (M) – Avslå motionen.

Linda Lotare (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (att anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* att avslå motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Linda Lotare (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om att bifalla motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären

§ 14

Diariernr: KS-2022/00754

Jämställdhetsutskottets yttrande över motion 12/2022: Inför progressiva avgifter i äldreomsorgen; Åsa Bäckström (V)

Beslut

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige

att anse motionen besvarad.

Reservation

Linda Lotare (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om att bifalla motionen.

Ärendebeskrivning

Åsa Bäckström (V) yrkar i motion 12/2022 att Umeå kommunfullmäktige ger i uppdrag till äldrenämnden att ta fram ett förslag till en alternativ progressiv modell för egenavgifter i äldreomsorgen, där avgiftsnivåerna står i proportion till inkomst. Motionären menar att kostnaden för en hemtjänstinsats blir samma för en före detta VD med miljoner på banken som för en fattigpensionär och att det i praktiken innebär det att den som har en låg pension måste välja mellan nödvändig hjälp med sin dagliga livsföring i stället för att kunna fortsätta leva ett innehållsrikt liv som tidigare.

Äldrenämnden har yttrat sig och föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad. I sitt yttrande lyfter äldrenämnden att individuell hänsyn redan idag tas vid fastställande av avgift, med utgångspunkt i den enskildes inkomster samt boendekostnad, och kan reduceras ner till noll kronor för att säkra dennes förbehållsbelopp. Den enskilde kan även ansöka om utökat förbehållsbelopp om denne har en varaktigt högre utgift som inte inryms i minimibeloppet.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Umeå kommun använder sig av progressiva avgifter i vissa av sina verksamheter, såsom exempelvis förskola och fritidshem. Det är en modell som syftar till att avgiften ska vara proportionerlig till hushållets inkomster.

I program för social hållbarhet som antagits av kommunfullmäktige återfinns under fokusområde 5 prioriteringen *Skapa förutsättningar för en ekonomisk jämlikhet och en högkvalitativ välfärd för livets alla skeden*. Kommunfullmäktige har även antagit ett övergripande inriktningsmål för jämställdhet att *skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv*.

Enligt siffror från Pensionsmyndigheten (2021) är den genomsnittliga totala pensionen för män boende i Sverige 24 200 kronor före skatt, medan den för kvinnor är 17 000 kronor per månad. Kvinnor har alltså i genomsnitt 30 procent lägre pension än vad män har. Orsakerna bakom denna skillnad står att finna i strukturella könsskillnader på arbetsmarknaden som gör att kvinnor systematiskt missgynnas när pensionen baseras på hela livsinkomsten. Den könssegregerade arbetsmarknaden där många kvinnor återfinns i yrken med lägre löner, att kvinnor i mer än dubbelt så stor utsträckning som män arbetar deltid, att män enbart tar ut runt 40% av VAB-dagarna och 30% av föräldraledigheten, är några bidragande faktorer.

I rapporten *Vem äger Sverige?* publicerad 2019 av stiftelsen Ownershift framgår också att andelen av det totala aktievärdet i Sverige som privatägs av kvinnor är 4%, och att kvinnor är i minoritet bland annat i ägande av jordbruksfastigheter (29%), privatägd skog (38%) och mark (15%).

Jämställdhetsutskottet välkomnar ett synliggörande av kvinnor och mäns ojämlika ekonomiska förutsättningar. Utskottet vill därför lyfta vikten av att ha med dessa perspektiv i fastställandet av avgifter för att på så vis säkerställa ett aktivt arbete för att skapa goda, likvärdiga och jämställda levnadsvillkor för kvinnor och män som skapar förutsättningar för välbefinnande och självständighet livet ut i enlighet med de målsättningar som kommunfullmäktige beslutat.

Beslutsunderlag

Motion 12/2022

Äldrenämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning**Yrkanden****Charlotta Westerlund (S)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).**Alireza Mosahafi (M), Solveig Granberg (C) och Maria Lindvall (L)** – Avslå motionen.**Linda Lotare (V)** – Bifall till motionen.**Propositionsordning som godkänns**Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (att anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* att avslå motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag. Votering begärs.

Huvudförslag: Tjänsteskrivelsens förslag (att anse motionen besvarad).

Motförslag: Bifall till motionen *mot* att avslå motionen. Ordföranden finner att motförslag till huvudförslaget ska vara att avslå motionen.**Voteringsproposition**

Ja-röst för att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Nej-röst för att avslå motionen

Omröstningsresultat

Ledamöter	Ja	Nej	Avstår
Charlotta Westerlund (S)	X		
Solveig Granberg (C)		X	

Ari Leinonen (S)	X		
Mehrana Bassami (S)	X		
Alireza Mosahafi (M)		X	
Linda Lotare (V)			X
Maria Lindvall (L)		X	
Summa	3	3	1

Med tre ja-röster mot tre nej-röster och en som avstår från att rösta beslutar utskottet att bifalla tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad (ordförandens utslagsröst avgör).

Reservation

Linda Lotare (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om att bifalla motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären

§ 15

Diariernr: KS-2023/00207

Jämställdhetsutskottet: Informationsärenden april

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att till protokollet notera att utskottet tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Vid sammanträdet informerar statistiker Linnea Persson om rapporten *Resvanor i Umeå, så reste vi i kommunen hösten 2022*.

Beslutsunderlag

Resvanor i Umeå, så reste vi i kommunen hösten 2022

Beredningsansvariga

Annika Dalén

Beslutet ska skickas till

-